

Czwartek, 21 października 2021 r.

P9_TA(2021)0441

Wytyczne w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 października 2021 r. w sprawie wytycznych w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska (2021/2923(RSP))**

(2022/C 184/13)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej stanowiący, że rynek wewnętrzny Unii działa na rzecz trwałego rozwoju Europy, a także art. 9 i 11 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz art. 37 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, w których wezwano do uwzględniania ochrony środowiska i zdrowia ludzkiego przy określaniu i wdrażaniu strategii politycznych Unii,
- uwzględniając projekt komunikatu Komisji z 7 czerwca 2021 r. pt. „Wytyczne w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska 2022”,
- uwzględniając komunikat Komisji z 13 października 2021 r. zatytułowany „Reakcja na rosnące ceny energii: zestaw działań i środków wsparcia” (COM(2021)0660),
- uwzględniając komunikat Komisji z 17 września 2020 r. pt.: „Ambitniejszy cel klimatyczny Europy do 2030 r. – Inwestowanie w przyszłość neutralną dla klimatu z korzyścią dla obywateli” (COM(2020)0562),
- uwzględniając komunikat Komisji z 14 października 2020 r. zatytułowany „Fala renowacji na potrzeby Europy – ekologizacja budynków, tworzenie miejsc pracy, poprawa jakości życia” (COM(2020)0662),
- uwzględniając komunikat Komisji z 11 grudnia 2019 r. zatytułowany „Europejski Zielony Ład” (COM(2019)0640),
- uwzględniając porozumienie paryskie osiągnięte podczas 21. Konferencji Stron (COP21) Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu oraz 11. Konferencję Stron służącą jako spotkanie stron protokołu z Kioto (CMP11), które miały miejsce w Paryżu (Francja) od 30 listopada do 11 grudnia 2015 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z 14 lipca 2021 r. zatytułowany „Gotowi na 55: osiągnięcie unijnego celu klimatycznego na 2030 r. w drodze do neutralności klimatycznej” (COM(2021)0550),
- uwzględniając zalecenie Komisji (UE) 2021/1749 z 28 września 2021 r. w sprawie zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”: od zasad do praktyki, a także załączone do niego wytyczne ⁽¹⁾,
- uwzględniając przeprowadzoną przez Komisję ocenę unijnych zasad pomocy państwa,
- uwzględniając konsultacje publiczne dotyczące zmienionych wytycznych w sprawie pomocy na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska,
- uwzględniając konsultacje publiczne w sprawie ukierunkowanego przeglądu ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych (pomoc państwa): zmienione przepisy dotyczące pomocy państwa na rzecz transformacji ekologicznej i cyfrowej;

⁽¹⁾ Dz.U. L 350 z 4.10.2021, s. 9.

Czwartek, 21 października 2021 r.

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych ⁽²⁾ (dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii),
  - uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2002 z dnia 11 grudnia 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej ⁽³⁾,
  - uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniającą dyrektywę 2012/27/UE ⁽⁴⁾,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej ⁽⁵⁾,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami na rzecz klimatu ⁽⁶⁾,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 ⁽⁷⁾ (rozporządzenie w sprawie systematyki),
  - uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1367/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Wspólnoty ⁽⁸⁾ (rozporządzenie w sprawie konwencji z Aarhus),
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 maja 2021 r. w sprawie strategii europejskiej na rzecz integracji systemów energetycznych ⁽⁹⁾,
  - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 (Europejskie prawo o klimacie) ⁽¹⁰⁾,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 7 lipca 2021 r. dotyczące polityki konkurencji za rok 2020 (COM(2021)0373),
  - uwzględniając Konwencję o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska (konwencja z Aarhus),
  - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że zasady pomocy państwa na rzecz projektów związanych z klimatem, energią i środowiskiem powinny być dostosowane do transformacji w stronę modelu zrównoważonego i powinny być zgodne z celami i ambicjami Unii w zakresie klimatu, energii, obiegu zamkniętego, zerowego poziomu zanieczyszczeń i różnorodności biologicznej;
- B. mając na uwadze, że obecne wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020 wygasną 31 grudnia 2021 r.;
- C. mając na uwadze, że konieczny jest szeroko zakrojony i dogłębny przegląd tych wytycznych, aby w pełni dostosować je do Europejskiego Zielonego Ładu, porozumienia paryskiego oraz celów klimatycznych UE na lata 2030 i 2050;
- D. mając na uwadze, że solidne i przejrzyste ramy pomocy państwa są niezbędne do utrzymania konkurencyjnych rynków oraz uniknięcia nieproporcjonalnych i nieuzasadnionych zakłóceń na rynku;

⁽²⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82.

⁽³⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 210.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 264 z 25.9.2006, s. 13.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0240.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1.

Czwartek, 21 października 2021 r.

- E. mając na uwadze, że wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią określają warunki, na jakich pomoc państwa na rzecz energii i ochrony środowiska może być uznana za zgodną z jednolitym rynkiem;
- F. mając na uwadze, że ambitne cele UE w zakresie energii i klimatu stanowią bezprecedensowe wyzwania, które będą wymagały ogromnych inwestycji publicznych i prywatnych; mając na uwadze, że niepodejmowanie działań w tej dziedzinie byłoby bardziej kosztowne, ponieważ nierealizowanie lub opóźnianie inwestycji na rzecz transformacji ekologicznej mogłoby kosztować UE do 5,6 % jej PKB w 2050 r.;
- G. mając na uwadze, że w komunikacie w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu wyraźnie stwierdzono, że należy dokonać przeglądu zasad pomocy państwa, aby odzwierciedlić cele Europejskiego Zielonego Ładu, wesprzeć racjonalną pod względem kosztów transformację z myślą o osiągnięciu neutralności klimatycznej do 2050 r., a także ułatwić wycofanie paliw kopalnych, w szczególności tych najbardziej zanieczyszczających środowisko, przy jednoczesnym zapewnieniu równych warunków działania na rynku wewnętrznym;
- H. mając na uwadze, że w przygotowanym przez Komisję projekcie wytycznych w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska skrócono wykaz sektorów energochłonnych kwalifikujących się do pomocy państwa;
- I. mając na uwadze, że obecne wytyczne w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska wykluczają zróżnicowane podejście oparte na regionalnej specyfice i dystrybucji, co spowalnia niezbędną ekspansję energii ze źródeł odnawialnych na obszarach wiejskich w państwach członkowskich o niejednorodnych warunkach naturalnych;
- J. mając na uwadze, że 7 czerwca 2021 r. Komisja rozpoczęła ukierunkowane konsultacje społeczne i opublikowała projekt wytycznych w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, ochroną środowiska i energią; mając na uwadze, że konsultacje te zakończyły się 2 sierpnia 2021 r.;
- K. mając na uwadze, że według Komisji przegląd wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią ma na celu rozszerzenie zakresu wytycznych na nowe obszary i wszystkie technologie, które mogą pomóc w realizacji Europejskiego Zielonego Ładu, a także zapewnienie większej elastyczności w zakresie zasad zgodności; mając na uwadze, że zasadnicze znaczenie ma dostosowanie do wszystkich odnośnych przepisów UE w dziedzinie środowiska i energii oraz ogólnie do dorobku prawnego Unii, a także zgodność z tymi przepisami i dorobkiem;
- L. mając na uwadze, że aby wprowadzić UE na odpowiedzialną ścieżkę prowadzącą do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., UE postanowiła zmniejszyć swoje emisje gazów cieplarnianych o co najmniej 55 % do 2030 r., a Komisja zaproponowała odpowiednie dostosowanie wszystkich odnośnych przepisów dotyczących klimatu i energii, w tym zaproponowała cele Unii na 2030 r., aby zwiększyć udział odnawialnych źródeł energii o co najmniej 40 % i efektywność energetyczną o co najmniej 36 % w ramach pakietu „Gotowi na 55”;
- M. mając na uwadze, że Komisja oświadczyła, iż tylko te cele w zakresie klimatu i energii będą wymagać dodatkowych inwestycji w wysokości 350 mld EUR rocznie;
- N. mając na uwadze, że zasady pomocy państwa, w szczególności dotyczące klimatu, energii i ochrony środowiska, powinny ułatwiać wycofywanie paliw kopalnych zgodnie z europejskim prawem o klimacie i nie powinny powodować lub przyczyniać się do efektu „lock-in” w zakresie emisji gazów cieplarnianych lub tworzenia aktywów osieroconych;
- O. mając na uwadze, że zasady pomocy państwa powinny służyć wdrożeniu zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”, którą państwa członkowskie są zobowiązane stosować w swoich decyzjach dotyczących planowania, polityki i inwestycji energetycznych zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1999 w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami na rzecz klimatu;
- P. mając na uwadze, że unowocześnione zasady pomocy państwa powinny być dostosowane do przyszłych wyzwań i w związku z tym powinny podlegać regularnemu monitorowaniu i przeglądowi;
- Q. mając na uwadze, że przegląd zasad pomocy państwa dotyczący wytycznych w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska powinien przyczynić się do sprawiedliwej transformacji, a tym samym uwzględniać w swoich celach aspekty społeczne, w tym w wytycznych dotyczących mechanizmów przetargowych, tak aby przeciwdziałać nieproporcjonalnym i niezamierzonym skutkom społecznym i nierównościom, pamiętając o tym, że 30 mln osób, czyli 6,9 % ludności UE, żyje w ubóstwie energetycznym, przy czym istnieją wyraźne różnice między państwami członkowskimi;
- R. mając na uwadze, że solidne ramy pomocy państwa są niezbędne do utrzymania konkurencyjnych rynków i mogą również pełnić rolę ram umożliwiających wspieranie przemysłu UE w przejściu na gospodarkę neutralną pod względem klimatu;

Czwartek, 21 października 2021 r.

1. z zadowoleniem przyjmuje projekt komunikatu Komisji w sprawie wytycznych w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska oraz jej wysiłki na rzecz wzmocnienia wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią oraz dążenia do wyższego poziomu ochrony środowiska, w tym dekarbonizacji sektora energetycznego; z zadowoleniem przyjmuje położenie większego nacisku na przeciwdziałanie zmianie klimatu i redukcję emisji gazów cieplarnianych w projekcie wytycznych w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska i podkreśla, że powinno to iść w parze z ochroną środowiska i zdrowia;
2. stwierdza, że w związku ze zmianami technologicznymi spowodowanymi przejściem na model mniej emisyjny zasady pomocy państwa muszą dopuszczać pewien stopień elastyczności;
3. przypomina o unijnym celu klimatycznym, jakim jest ograniczenie emisji o co najmniej 55 % do 2030 r., zgodnie z europejskim prawem o klimacie, oraz o celu osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r.; przyznaje, że wiele przepisów dotyczących klimatu i energii jest obecnie poddawanych przeglądowi, aby dostosować je do tych celów, przy czym proponowane cele na 2030 r. w zakresie energii ze źródeł odnawialnych wynoszą obecnie „co najmniej 40 %”, a w zakresie efektywności energetycznej „co najmniej 36 %”; zwraca uwagę, że przejście na neutralny dla klimatu model gospodarczy wymaga znacznych inwestycji zarówno ze strony sektora prywatnego, jak i publicznego; podkreśla, że koszt niepodejmowania działań jest wyraźnie wyższy niż koszt realizacji celów UE w zakresie klimatu i energii;
4. uważa, że zrównoważona środowiskowo pomoc państwa ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów UE w zakresie klimatu, energii i ochrony środowiska; uważa, że Komisja powinna wysłać wyraźny sygnał, że wszelkie wsparcie powinno być zgodne z porozumieniem paryskim oraz celami UE w zakresie zielonej transformacji i celów społecznych;
5. wzywa Komisję do dostosowania różnych kategorii pomocy do europejskiego prawa o klimacie, wspierając w ten sposób racjonalną pod względem kosztów i sprawiedliwą transformację w kierunku neutralności klimatycznej oraz ułatwiając stopniowe wycofywanie paliw kopalnych; podkreśla, że temu stopniowemu wycofywaniu powinny towarzyszyć możliwości wsparcia dla nowych, mniej emisyjnych technologii, zgodnie z zasadą „nie czyni poważnych szkód” w rozumieniu art. 17 rozporządzenia w sprawie systematyki na rzecz neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r., a także spójne dążenie do neutralności klimatycznej do 2050 r.;
6. zauważa, że wytyczne dotyczące pomocy państwa mają na celu ułatwienie stopniowego wycofywania paliw kopalnych; podkreśla jednak, że wszelkie zaległe wsparcie dla projektów związanych z gazem kopalnym powinno przyczynić się do znacznego ograniczenia ogólnych emisji i zapobiegać długoterminowemu uzależnieniu od paliw kopalnych poprzez opracowanie dostosowanych do przyszłych wyzwań projektów, na przykład projektów gazowych, które posiadają wiążący harmonogram przekształcenia się w specjalne zasoby wodorowe zgodnie z przepisami dotyczącymi infrastruktury energetycznej; podkreśla potrzebę współmiernych planów inwestycyjnych w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, które wymagają jak najściślejszej kontroli i najsurowszych kryteriów;
7. podkreśla, że pomoc państwa w dziedzinie klimatu, ochrony środowiska i energii jest kluczowym narzędziem średnioterminowym służącym przeciwdziałaniu nagłemu wzrostowi cen energii, w szczególności poprzez wspieranie środków na rzecz efektywności energetycznej i zrównoważonych odnawialnych źródeł energii; uważa, że strategie polityczne i środki na rzecz efektywności energetycznej, zwłaszcza w odniesieniu do budynków, są ważne dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji; wyraża zaniepokojenie faktem, że w projekcie wytycznych w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska kategoria pomocy na rzecz „poprawy charakterystyki energetycznej i efektywności ekologicznej budynków” jest mało ambitna, ponieważ przewiduje jedynie drobne renowacje; wzywa Komisję do zwiększenia podstawowego wymogu zmniejszenia zapotrzebowania na energię pierwotną w budynkach o co najmniej 40 %, co stanowi minimalny poziom niezbędny do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. w sektorze budowlanym; wzywa Komisję do wzięcia pod uwagę rozluźnienia wytycznych dotyczących pomocy państwa w odniesieniu do środków ochrony środowiska stosowanych w budownictwie socjalnym w całej Unii Europejskiej;
8. wzywa Komisję do precyzyjnej kategoryzacji sektorów, aby nie wykluczyć z ubiegania się o pomoc państwa – ze względu na niekorzystną kategoryzację sektorów – przedsiębiorstw, które w przeciwnym razie kwalifikowałyby się do otrzymania pomocy;
9. podkreśla, że biorąc pod uwagę ambicje pakietu „Gotowi na 55”, sektorów, które mogą wymagać wsparcia publicznego w postaci pomocy państwa będzie przybywać, a nie ubywać; wzywa Komisję do włączenia do wytycznych dotyczących pomocy państwa na cele związane z klimatem, ochroną środowiska i energią na 2022 r. większej liczby sektorów; w szczególności dotyczy to pomocy w formie ulg w opłatach za energię elektryczną dla odbiorców energochłonnych;
10. podkreśla potrzebę włączenia prawodawstwa i polityki UE w dziedzinie klimatu, środowiska, zerowego poziomu zanieczyszczeń, różnorodności biologicznej i energii do nowych ram pomocy państwa, przy jednoczesnym zapewnieniu ich aktualności i zgodności z uaktualnionymi ramami polityki klimatyczno-energetycznej, które są obecnie poddawane przeglądowi;

Czwartek, 21 października 2021 r.

11. podkreśla, że nieustanowienie solidnych zasad pomocy państwa zgodnie z pakietem „Gotowi na 55” i Europejskim Zielonym Ładem może mieć negatywne konsekwencje dla konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju przemysłu UE, zagrozić tworzeniu miejsc pracy iżywieniu gospodarczemu UE, a ostatecznie osłabić skuteczność unijnego programu działań na rzecz klimatu;

12. podkreśla, że ambitne założenia pakietu „Gotowi na 55” będą wymagały, aby niektóre sektory energochłonne otrzymały pewien stopień wsparcia publicznego w celu poradzenia sobie z transformacją; zwraca się do Komisji o rozważenie przeglądu wykazu sektorów kwalifikujących się do rekompensaty z tytułu zmian cen energii;

13. wzywa Komisję do przeprowadzenia z wystarczającą dokładnością kategoryzacji sektorów, aby uniknąć wykluczenia z pomocy państwa – ze względu na niekorzystną kategoryzację sektorów – przedsiębiorstw, które w przeciwnym razie kwalifikowałyby się do otrzymania pomocy;

14. z zadowoleniem przyjmuje ogólne cele rozszerzenia zakresu wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią na nowe obszary, takie jak ekologiczna mobilność, zwiększenie elastyczności i uproszczenie obecnych przepisów; zauważa jednak, że konieczne są bardziej ambitne założenia w zakresie pomocy państwa na rzecz klimatu, ochrony środowiska, projektów w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej oraz że potrzebne są jasne definicje i metodyka przeprowadzania oceny nowych koncepcji wprowadzonych w wytycznych w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska;

15. podkreśla, że wytyczne w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska powinny odpowiednio wspierać transformację ekologiczną unijnych przedsiębiorstw w procesie przechodzenia na gospodarkę bezemisyjną, przy jednoczesnym wspieraniu wychodzenia z kryzysu związanego z COVID-19, tworzenia miejsc pracy w UE i konkurencyjności;

16. podkreśla, że wytyczne w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska mają na celu wyjaśnienie, w jaki sposób państwa członkowskie mogą zachęcać do wczesnego zamykania działalności związanej z wydobywaniem węgla, torfu i łupków bitumicznych; uważa jednak, że należy zdecydowanie poprawić tę kategorię pomocy na przykład przez:

- i) wprowadzenie jasnych zabezpieczeń przy wycofywaniu paliw kopalnych i związanych z nimi działań, z uwzględnieniem otrzymanych w przeszłości bezpośrednich i pośrednich dotacji, odpowiedzialności przedsiębiorstw za przekształcenie obiektów po zamknięciu oraz ogólnie wszystkich zobowiązań zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, które nie mogą być wypłacane w ramach pomocy państwa; osiągnięcie takich zabezpieczeń na przykład poprzez ustalenie obowiązkowych terminów zamknięcia; ustalenie daty zakończenia programu pomocy na zamykanie obiektów i/lub stopniowego wycofywania pomocy;
- ii) wprowadzenie wymogu przedstawiania całościowej oceny skutków i porównań z alternatywnymi rozwiązaniami w zakresie efektywności energetycznej oraz, jeżeli są one niewystarczające, z bardziej zrównoważonymi rozwiązaniami alternatywnymi w zakresie energii odnawialnej w odniesieniu do pozostałego zapotrzebowania na energię w celu wykazania, że pomoc państwa jest przyznawana na najbardziej opłacalne, energooszczędne i zrównoważone długoterminowe rozwiązanie oparte na energii ze źródeł odnawialnych, zgodnie z najnowszymi osiągnięciami naukowymi i założeniami Europejskiego Zielonego Ładu, w szczególności celami w zakresie efektywności energetycznej i energii odnawialnej;
- iii) określenie, co oznaczają „dodatkové koszty” kwalifikujące się do pomocy państwa w celu ułatwienia zamknięcia dochodowej działalności, tak jak miało to miejsce w przypadku pomocy państwa ułatwiającej zamykanie działalności niekonkurencyjnej;
- iv) wprowadzenie wymogu przejrzystości w odniesieniu do planów zamknięcia działalności związanej z paliwami kopalnymi oraz pomocy przyznawanej w tym kontekście;

17. podkreśla, że aby do 2050 r. osiągnąć neutralność klimatyczną, konieczne jest natychmiastowe i masowe wdrożenie środków w zakresie efektywności energetycznej i zrównoważonych technologii energii odnawialnej; podkreśla, że inwestycje publiczne w efektywność energetyczną i energię odnawialną przyczynią się w perspektywie długoterminowej nie tylko do ograniczenia emisji, ale również do obniżenia i ustabilizowania cen energii, a tym samym do uwolnienia większego dochodu do dyspozycji, a ostatecznie do wzmocnienia dobrobytu i bezpieczeństwa energetycznego UE; zauważa z niepokojem, że w projekcie wytycznych w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska usunięto kategorię pomocy przeznaczoną na wspieranie energii ze źródeł odnawialnych, a tym samym skazano ją na konkurowanie o pomoc państwa z innymi rozwiązaniami niskoemisyjnymi, więc opartymi na paliwach kopalnych; w związku z tym wzywa do włączenia do ostatecznej wersji tych wytycznych specjalnego rozdziału poświęconego wspieraniu energii ze źródeł odnawialnych oraz do podkreślenia w nich, że systemy wsparcia oparte na konkretnych technologiach powinny być regułą, a nie wyjątkiem, a także przewidzenia zróżnicowanych regionalnie poziomów wsparcia, aby umożliwić dywersyfikację i opłacalne włączenie do systemu energii ze źródeł odnawialnych na szczeblu regionalnym; zgodnie z dyrektywą w sprawie odnawialnych źródeł energii wzywa do wprowadzenia specjalnego rozdziału zawierającego konkretne przepisy w celu wsparcia społeczności energetycznych działających w zakresie energii ze źródeł odnawialnych,

Czwartek, 21 października 2021 r.

niezależnie od ich wielkości, i mniejszych podmiotów, w tym do zwolnienia z obowiązku wystawiania na aukcję lub do znacznego podwyższenia progów zwolnienia z obowiązku wystawiania na aukcję, lub przynajmniej do utrzymania ich na poziomie określonym w wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią;

18. podkreśla, że osiągnięcie docelowego poziomu 15 % transgranicznych efektywnych elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych, usunięcie krajowych wąskich gardeł, zwiększenie zdolności magazynowania energii ze źródeł odnawialnych oraz inteligentniejsze sieci przesyłowe i dystrybucyjne to dodatkowe elementy umożliwiające rozwój transgranicznych połączeń międzysystemowych, który jest niezbędny do zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii, ograniczenia niestabilności i zwiększenia autonomii energetycznej UE;

19. podkreśla, że zasady pomocy państwa powinny być wystarczająco elastyczne, aby ułatwić integrację nowych bezemisyjnych, opartych na obiegu zamkniętym i zrównoważonych rozwiązań we wszystkich sektorach, zwłaszcza sektorach, z których emisje trudno zredukować;

20. domaga się, aby włączyć do omawianych wytycznych zasady hierarchii energetycznej, zgodnie z którymi priorytetowo traktuje się oszczędność energii i efektywność energetyczną, a następnie bezpośrednią elektryfikację ze źródeł odnawialnych i zwiększone wykorzystanie energii cieplnej ze źródeł odnawialnych, a wreszcie wykorzystywanie innych zrównoważonych zasobów opartych na odnawialnych źródłach energii wyłącznie do zastosowań, dla których nie istnieją alternatywne opcje, jeśli chodzi o ich transformację; zwraca się również do Komisji o dokonanie przeglądu pomocy w formie obniżek opłat za energię elektryczną dla odbiorców energochłonnych w świetle tych zasad poprzez zagwarantowanie, że takie wsparcie jest powiązane z rzeczywistymi inwestycjami w efektywność energetyczną i odnawialne źródła energii w ich procesach;

21. wzywa Komisję, by wyraźnie włączyła do wytycznych w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim”, w szczególności poprzez:

- i) stosowanie tej zasady jako priorytetowego punktu odniesienia przy ocenie, czy dany środek w sektorze energetycznym jest konieczny, w szczególności w odniesieniu do środków pomocy na rzecz produkcji energii (sekcja 4.1), pomocy na rzecz bezpieczeństwa dostaw, w szczególności w kontekście mechanizmów zdolności wytwórczych (sekcja 4.8), oraz pomocy na infrastrukturę energetyczną (sekcja 4.9);
- ii) uwzględnienie tej zasady przy uzasadnianiu środków w odniesieniu do systemów efektywności energetycznej (np. procedur przetargowych dotyczących poszczególnych technologii w ramach pierwszej kategorii pomocy – sekcja 4.1) oraz poprawy charakterystyki energetycznej i efektywności środowiskowej budynków (sekcja 4.2) lub systemów ciepłowniczych i chłodniczych (sekcja 4.10);

22. podkreśla, że unijne zasady pomocy państwa powinny zapewniać równe warunki działania w państwach członkowskich, ponieważ nie wszystkie państwa członkowskie będą w stanie zapewnić przedsiębiorstwom ten sam poziom wsparcia, co stwarza ryzyko zakłóceń na rynku, fragmentacji i większych rozbieżności między państwami, a to z kolei doprowadziłoby do dalszych nierówności społecznych na jednolitym rynku;

23. wzywa Komisję do bardzo starannego zbadania, czy proponowane zmiany będą miały pozytywny wpływ na konkurencję i innowacje, czy też raczej stworzą nowe bariery dla konkurencji, zwłaszcza dla MŚP; wzywa Komisję, aby uwzględniła długoterminowe skutki i ewentualnie ograniczyła transformację;

24. zauważa, że inwestycje w technologie energooszczędne i odnawialne wymagają przewidywalności ekonomicznej w celu zminimalizowania ryzyka inwestycyjnego; wzywa Komisję do zatwierdzania programów pomocy na wystarczająco długi okres, który uwzględnia ramy czasowe planowania i rozwoju odpowiednich projektów, zgodnie z przepisami określonymi w odnośnych aktach prawnych;

25. wzywa Komisję do zapewnienia pewności prawa w odniesieniu do systemów wsparcia, które zostały już zatwierdzone w ramach dawnego systemu pomocy państwa; apeluje do Komisji o uwzględnienie w wytycznych w sprawie pomocy państwa na cele związane z klimatem, energią i ochroną środowiska mechanizmu przeglądu w celu zapewnienia zgodności i spójności z ostatecznymi aktami ustawodawczymi i aktami wykonawczymi pakietu „Gotowi na 55”;

Czwartek, 21 października 2021 r.

26. wzywa Komisję do unikania nadmiernego ciężaru dowodu i uzasadnienia w nowych wytycznych, aby uniknąć biurokracji i niepewności, które utrudniłyby realizację celów politycznych Europejskiego Zielonego Ładu i osiągnięcie celów redukcji emisji na 2030 r.;
27. podkreśla kluczowe znaczenie zachowania i tworzenia trwałych oraz wysokiej jakości miejsc pracy w kontekście zrównoważonej transformacji;
28. wzywa Komisję, aby przewidziała możliwość udzielenia wyjątkowej pomocy państwa w przypadkach, w których inne części wytycznych nie obejmowałyby takiego wsparcia, ale w których wspierana innowacja będzie miała pozytywny wpływ na społeczeństwo lub gospodarkę UE zgodnie z celami polityki Unii;
29. wyraża zaniepokojenie brakiem przejrzystości w odniesieniu do wymiany informacji między Komisją a państwami członkowskimi w zakresie zgłaszania i zatwierdzania krajowych środków pomocy państwa, a także kryteriów stosowanych do oceny zgodności krajowych środków pomocy państwa z celami i przepisami UE w zakresie ochrony środowiska, różnorodności biologicznej i klimatu; wzywa Komisję do zajęcia się tą kwestią, między innymi poprzez ujawnienie harmonogramu kroków proceduralnych w rejestrze pomocy państwa, publikowanie decyzji przedzgłoszeniowej oraz pism do państw członkowskich, w przypadku gdy proponowane przez nie środki nie kwalifikują się jako pomoc państwa, poprawę wzorów stosowanych przez państwa członkowskie przy zgłaszaniu pomocy państwa oraz usprawnienie ocen zgodności przeprowadzanych przez Komisję;
30. przypomina, że w swoich ustaleniach w sprawie ACCC/C/2015/128 przyjętych 17 marca 2021 r. Komitet ds. Przestrzegania Konwencji z Aarhus (ACCC) stwierdził, że UE nie przestrzega art. 9 ust. 3 i 4 konwencji z Aarhus ze względu na fakt, że obecnie społeczeństwo obywatelskie nie ma możliwości zakwestionowania decyzji w sprawie pomocy państwa podjętych przez Komisję na mocy art. 108 ust. 2 TFUE, które mogą naruszać prawo UE dotyczące środowiska; wzywa Komisję i Radę do wykazania się pełnym zaangażowaniem w wypełnianie międzynarodowych zobowiązań UE w zakresie sprawiedliwości ekologicznej; zachęca Komisję, by wypełniła zobowiązanie podjęte w oświadczeniu załączonym do zmienionego rozporządzenia w sprawie konwencji z Aarhus i aby do końca 2022 r. dokonała oceny dostępnych opcji w celu uwzględnienia ustaleń ACCC, a do końca 2023 r. przedstawiła odpowiednie środki;
31. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji i Radzie.
-